

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ТАДЖИКСЬКИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. ШИРИНШО ШОХТЕМУР (РЕСПУБЛІКА ТАДЖИКИСТАН)
ФЕДЕРАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ (АВСТРІЯ)**



МАТЕРІАЛИ

міжнародної науково-практичної конференції

**АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА:
ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ**

**Стратегічні пріоритети розвитку економіки,
фінансів, обліку, підприємництва та торгівлі,
менеджменту, публічного управління
в Україні та світі**

26 жовтня 2023 року

Біла Церква – 2023

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р. екон. наук, професор
Варченко О.М., д-р. екон. наук, професор
Димань Т.М., д-р. с.-г. наук, професор
Мірзоєв Т. К., канд. с.-г. наук, доцент
Аріас Р., доктор філософії
Гассемі Нейжад Ж., доктор філософії
Паска І.М., д-р. екон. наук, професор
Хомяк Н.В., канд. екон. наук, доцент
Ластовська І.О., канд. с.-г. наук, доцент

Відповідальна за випуск – **Олешко О.Г.**, канд. с.-г. наук, доцент

Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту. Стратегічні пріоритети розвитку економіки, фінансів, обліку, підприємництва та торгівлі, менеджменту, публічного управління в Україні та світі: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Біла Церква, 26 жовтня 2023 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2023. – 121 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Ел. адреса: <http://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/34>

ЗАДОРОЖНА Р.П., канд. екон. наук

Білоцерківський національний економічний університет

e-mail: ruslana.zadorozhna@gmail.com

ПРОЄКТИ З ПЕРЕРОБКИ ПЛАСТИКОВИХ ВІДХОДІВ ЯК ЗАСІБ ПОМ'ЯКШЕННЯ ПРОБЛЕМИ ЗАБРУДНЕННЯ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Розглянуто проблему накопичення пластикових відходів та їх негативного впливу на навколишнє середовище. Досліджено тенденції ринку переробленого пластику. Охарактеризовано діяльність проєктів громадських ініціатив щодо сортування та переробки пластикових відходів.

Ключові слова: забруднення навколишнього середовища, пластикові відходи, переробка пластику, ринок вторинного пластику, проєкти громадських ініціатив.

R. Zadorozhna

Bila Tserkva National Agrarian University

PLASTIC WASTE PROCESSING PROJECTS AS A MEANS OF MITIGATING THE PROBLEM OF ENVIRONMENTAL POLLUTION

The problem of accumulation of plastic waste and its negative impact on the environment is considered. Trends in the recycled plastic market are analyzed. The activities of public initiative projects for sorting and recycling plastic waste are characterized.

Keywords: environmental pollution, plastic waste, plastic recycling, recycled plastic market, public initiative projects.

Інтенсифікація господарської діяльності людства зумовлює посилення екологічних ризиків та їх негативних наслідків [1, с. 39].

Зокрема, однією з найболючіших проблем сьогодення є забруднення навколишнього середовища побутовими та промисловими відходами пластику. Окрім негативного ефекту власне забруднення, значну проблему становить його тривалість, оскільки середній час розкладання пластикових відходів складає близько 450 років [2, с. 81].

Від початку випуску пластику в промислових масштабах його було вироблено біля 9 млрд тонн [3]. При цьому третина виробленого пластику використовується лише один раз, після чого він опиняється на полігонах та сміттєзвалищах.

Проблема накопичення пластикових відходів актуалізувала пошук технологічних та економічних можливостей їх повторного використання. Збільшення суспільного занепокоєння щодо забруднення навколишнього середовища стало одним з головних драйверів розвитку ринку переробленого пластику. З іншого боку, його швидкому зростанню сприяє попит на продукцію з вторинних полімерів в низці галузей економіки, зокрема, в автомобільній промисловості, електротехніці, електроніці, пакуванні, будівництві.

Переваги виробництва нових товарів з перероблених полімерів:

- низька ціна сировини порівняно з первинним виробництвом,

- повністю відсутні витрати сирової нафти,
- зменшення споживання води та електроенергії,
- скорочення вуглецевих викидів в атмосферу,
- можливість повторної переробки.

Обсяг світового ринку переробленого пластику в 2022 р. оцінювався в 47,6 млрд. дол. Згідно з прогнозами експертів Grand View Research [4], очікується, що до 2030 р. середньорічні темпи його зростання складатимуть 4,9%. В цій же перспективі ринок вторинного пластику в США зростатиме в середньому на 4,1% щорічно.

Якщо в Європейському Союзі переробляється понад 40% пластикових відходів, а в світі загалом – п'ята їх частина, то в Україні – тільки 12,5% (рис. 1).

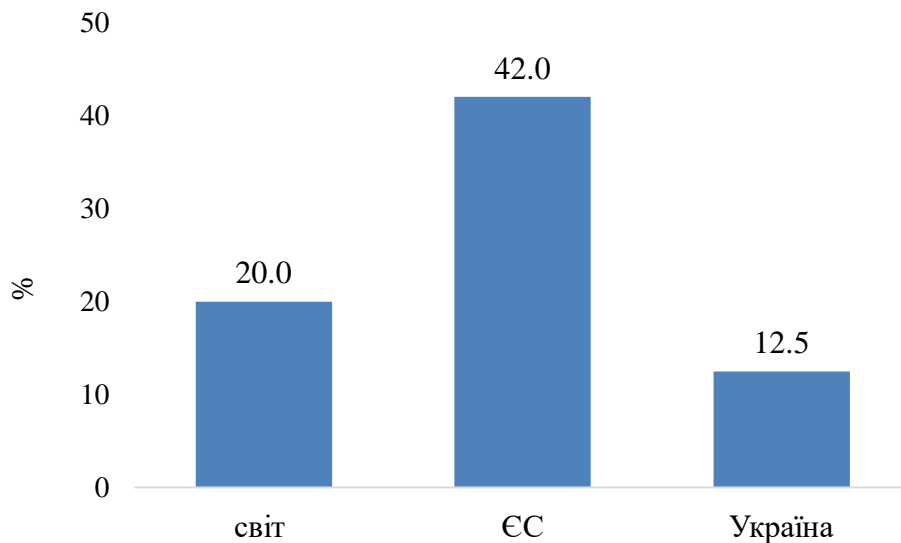


Рис. 1. Частка пластику, що переробляється, %

Джерело: побудовано автором за [3]

В 2020 р. в Україні працювало 39 підприємств-переробників полімерів та 19, що переробляли ПЕТФ-сировину [5]. Однак завантаженість потужностей цих підприємств становила лише на 65% з огляду на нестачу належного сортування побутових відходів. При цьому за умови відокремленого від решти побутових відходів збору пластику рівень його подальшої переробки зростає в 10 разів.

Тому надзвичайно важливими для зменшення антропогенного навантаження на природні системи та забруднення навколишнього середовища є громадські ініціативи та зусилля екоактивістів, спрямовані на поширення культури сортування відходів пластику.

Помітних успіхів в цій царині вже вдалось досягти таким проектам, як «Україна без сміття», «Precious plastic Ukraine», «Underground», «Zero Waste».

Головними акцентами їх діяльності є розвиток громадських станцій сортування відходів; становлення та зміцнення екологічних спільнот; формування екологічної культури через просвітницькі заходи, екскурсії для дорослих та дітей; реалізація спільних заходів з партнерами з бізнес-середовища та налагодження співпраці з

державними органами для формування відповідного правового поля.

Важливим напрямком функціонування цих проектів є виробнича діяльність з виготовлення широкого спектру продукції з вторинного пластику – від намистин для фешн-магазинів та дизайнерів до вуличних меблів. При цьому часто частина необхідного обладнання створюється проектами самостійно.

Попри відносно невеликі поки обсяги виробництва, подібні проекти мають хороші перспективи для масштабування. Для цього необхідне як ширше залучення громадян до сталого споживання та виховання екосвідомості, так і розробка та втілення прогресивної політики держави щодо повторного використання відходів пластику.

Список використаних джерел

1. Задорожна Р.П. Екологічні ризики в системі глобальних загроз. Сталий розвиток сільського господарства: глобальні зміни та національні особливості досягнення : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Біла Церква, 28-29 травня 2019 р. Біла Церква, 2019. С. 38–40.
2. Михайлова Є. О., Дейнека Д. М., Панчева Г. М. Аналіз методів перероблення пластикових відходів. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. Серія: Нові рішення у сучасних технологіях. 2021. № 1(7). С. 80–89.
3. Ануфрієв В. Чому перероблення пластику в Україні варте інвестицій. *Економічна правда*. 27.01.2021. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2021/01/27/670412> (дата звернення: 15.10.2023).
4. Grand View Research. Recycled Plastics Market Size & Share Analysis Report, 2030. 2023. URL: <https://www.grandviewresearch.com/industry-analysis/recycled-plastics-market> (дата звернення: 17.10.2023).
5. PwC. Із третього світу в перший. Реформа управління відходами в Україні. 2020. URL: <https://www.pwc.com/ua/en/survey/2020/waste-management.pdf> (дата звернення: 17.10.2023).

УДК 331.101.262(477)(1-651.1)(470+571)

КОВАЛЬ Н. В., канд. екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ВПЛИВ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ НА ПОТЕНЦІАЛ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

Проаналізовано наслідки впливу російської агресії на потенціал трудових ресурсів України. Доведено, що повномасштабне вторгнення РФ не лише безпосередньо вплинуло на зменшення кількості трудових ресурсів України, погіршення їх структури та якості, а й призвело до руйнування умов їх відтворення. Обґрунтовано необхідність розробки заходів щодо підвищення потенціалу трудових ресурсів України.

Ключові слова: трудові ресурси, робоча сила, людський капітал, потенціал, російська агресія.

N. Koval, Candidate of Economy Science
Bila Tserkva National Agrarian University

THE IMPACT OF THE RUSSIAN FEDERATION'S AGGRESSION ON THE POTENTIAL OF UKRAINE'S LABOR RESOURCES

Abstract. This paper analyzes the consequences of the impact of Russia's aggression on the potential of Ukraine's labor resources. It proves that the full-scale invasion directly led to decreased labor resources in